

ที่ พณ 0608/ 3840

กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถนนนนทบุรี 1
อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

11 ตุลาคม 2553

เรื่อง กรอบการเจรจาจัดทำระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของอาเซียนและการเข้าร่วมโครงการนำร่อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ร่างกรอบการเจรจาจัดทำระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของอาเซียน
2. เอกสาร Memorandum of Understanding between the Governments of the Participating Member States of the Association of South-East Asian Nations (ASEAN) on the Pilot Project for the Implementation of a Regional Self-Certification System พร้อมร่างคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
3. เอกสาร Annex I Operational Certification Procedures พร้อมร่างคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอกรอบการเจรจาจัดทำระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของอาเซียนมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 รวมทั้งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มาตรา 190 ว่าด้วยการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความเป็นมา

1.1 การประชุมคณะทำงานระดับสูงว่าด้วยการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน (High Level task Force on ASEAN Economic Integration หรือ HL TF-EI) ครั้งที่ 15 เมื่อวันที่ 8-9 มีนาคม 2552 มีมติให้นำระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองโดยผู้ส่งออก (Self-Certification หรือ SC) มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดภายในอาเซียนอย่างเสรี (Free Flow of ASEAN Origination Goods) โดยกำหนดให้มีโครงการนำร่อง (Pilot Project) ภายในไตรมาสที่สี่ของปี 2553 และมีการใช้ระบบดังกล่าวในการปฏิบัติจริงในปี 2555 ควบคู่ไปกับการใช้ระบบการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบเดิม โดยในอนาคต มุ่งหวังว่าจะสามารถใช้ระบบการรับรองตนเองได้อย่างเต็มรูปแบบ

1.2 ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสทางเศรษฐกิจอาเซียน (Senior Economic Officials Meeting หรือ SEOM) ครั้งที่ 3/40 เมื่อวันที่ 13-14 มิถุนายน 2552 เห็นชอบให้ประเทศสมาชิกจัดทำโครงการนำร่องสำหรับระบบ SC เพื่อให้หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบและผู้ประกอบการมีระยะเวลาในการปรับตัวก่อนการปฏิบัติจริงในปี 2555 โดยกำหนดให้เริ่มโครงการนำร่องในไตรมาสที่สี่ของปี 2553 และมีระยะเวลา

โครงการ 1 ปี โดยให้จัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลของภาคีสมาชิกอาเซียนที่เข้าร่วมโครงการนำร่องสำหรับการดำเนินการระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของภูมิภาค (Memorandum of Understanding between the Governments of the Participating Member States of the Association of South-East Asian Nations (ASEAN) on the Pilot Project for the Implementation of a Regional Self-Certification System) มีเอกสารภาคผนวกระเบียบปฏิบัติในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Operational Certification Procedures) แนบ MOU ด้วย ทั้งนี้ อาเซียนจะนำประสบการณ์จากการทำโครงการนำร่องมาปรับปรุงระบบ SC ให้สมบูรณ์เพื่อรองรับระบบดังกล่าวในการปฏิบัติจริงในปี 2555 ควบคู่ไปกับการใช้ระบบการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบเดิม และจะปรับปรุงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน หรือ ASEAN Trade in Goods Agreement (ATIGA) ต่อไป

1.3 ประเทศที่เข้าร่วมโครงการนำร่องแล้วมี 3 ประเทศ คือ บรูไน มาเลเซีย และสิงคโปร์ ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลของภาคีสมาชิกที่เข้าร่วมของอาเซียนในโครงการนำร่องสำหรับการดำเนินการระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของอาเซียนในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ครั้งที่ 42 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2553 ณ เมืองดานัง ประเทศเวียดนาม และจะเริ่มดำเนินการโครงการนำร่องในวันที่ 1 ตุลาคม 2553

1.4 ในส่วนของไทย หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องคือ กรมศุลกากรและกรมการค้าต่างประเทศได้ทำการศึกษาและหารือร่วมกับภาคเอกชนปรากฏว่า ภาคเอกชนเห็นว่าไทยควรเข้าร่วมโครงการนำร่องดังกล่าว เพราะเห็นว่าระบบ SC จะส่งผลดีมากกว่าผลเสียในการช่วยอำนวยความสะดวกทางการค้าของอาเซียน และโครงการนำร่องซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการเพียง 1 ปี จะเป็นประสบการณ์และเป็นระยะเวลาสำหรับการปรับตัวก่อนการปฏิบัติจริงในปี 2555 และหน่วยงานปฏิบัติ คือ กรมศุลกากร และกรมการค้าต่างประเทศมีระยะเวลาเพียงพอในการเตรียมการ

1.5 สมาชิกอาเซียนที่ยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นประเทศภาคี เช่น ไทย สามารถเข้าร่วมโครงการนำร่องเมื่อใดก็ได้ขึ้นอยู่กับความตกลงกับประเทศภาคีในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเศรษฐกิจอาเซียน โดยจะต้องเข้าร่วมเป็นภาคีในบันทึกความเข้าใจซึ่งจะมีผลใช้บังคับกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่เข้าเป็นภาคีเมื่อมีการส่งมอบสัตยาบันสารหรือหนังสือแสดงการยอมรับไปยังเลขาธิการอาเซียน ซึ่งจะเป็นผู้แจ้งให้กับประเทศภาคีแต่ละประเทศต่อไปโดยทันที ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลของภาคีสมาชิกอาเซียนที่เข้าร่วมโครงการนำร่องสำหรับการดำเนินการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของภูมิภาค

2. มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ภายใต้ AEC Blueprint รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ให้ความเห็นชอบแผนงานการปรับปรุงหรือพัฒนากฎถิ่นกำเนิดสินค้า อันเป็นส่วนหนึ่งในความตกลงการค้าสินค้า ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนให้มีความคล่องตัวขึ้น

รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement หรือ ATIGA) เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2552 โดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2552 และมีผลใช้บังคับแล้วเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2553 ซึ่งในความตกลงดังกล่าว มีข้อบทเรื่องกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งได้ระบุให้หน่วยงานราชการที่ได้รับมอบหมายโดยประเทศผู้ส่งออกเป็นผู้ออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแก่สินค้าที่มีคุณสมบัติที่จะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรภายใต้ ATIGA

ที่ประชุมคณะมนตรีเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA Council) ครั้งที่ 23 เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2552 ได้ให้ความเห็นชอบรับรองแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง และให้มีการนำมาปฏิบัติจริงก่อนปี 2555

3. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงพาณิชย์ได้ประสานไปยังกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศแล้วได้รับความเห็นว่า ควรต้องเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีและรัฐสภาพิจารณา โดยกรมสนธิสัญญาและกฎหมายได้อ้างถึงความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างปฏิญญาว่าด้วยแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สภานิติบัญญัติแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ 6/2550 เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2550 ว่า “ในภายภาคหน้าเมื่อมีการเจรจารายละเอียดของแต่ละเรื่องตามแผนงานใน AEC Blueprint ซึ่งเป็นแผนงานกำหนดกรอบการเจรจาเรื่องการเปิดตลาดสินค้า การค้าบริการและการลงทุนรวมตลอดจนความร่วมมือทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ และมีการทบทวนจนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ หรือจะต้องทำหนังสือสัญญาในแต่ละเรื่องตามแผนงานและเป็นเรื่องตามมาตรา 190 วรรคสอง ก็จะต้องนำเรื่องมาขอความเห็นชอบจากรัฐสภา ตามบทบัญญัติมาตรา 190 วรรคสองและวรรคสาม อีกครั้งหนึ่ง” ดังนั้น ในการจัดทำกรอบการเจรจาเพื่อจัดทำระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของอาเซียน เป็นการเจรจารายละเอียดของแผนงานภายใต้เรื่องการเปิดตลาดสินค้า เป็นการดำเนินงานตามบทบัญญัติมาตรา 190 วรรคสาม และการภาคยานุวัติบันทึกความเข้าใจและภาคผนวกระเบียบปฏิบัติในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า โดยการมอบสัตยาบันสารหรือหนังสือแจ้งการยอมรับถึงเลขาธิการอาเซียนถือเป็นหนังสือสัญญา เป็นการดำเนินงานตามบทบัญญัติมาตรา 190 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

4. ความเร่งด่วนของเรื่อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งภาคเอกชนเล็งเห็นถึงประโยชน์ในการเข้าร่วมโครงการนำร่องซึ่งมีระยะเวลาในการทดลองใช้ก่อนการปฏิบัติจริงเพียง 1 ปี อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยที่เข้าร่วมโครงการนำร่องฯ (บรูไน มาเลเซีย และสิงคโปร์) ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจฯ ในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจ (AEM) ครั้งที่ 42 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2553 ณ เมืองดานัง ประเทศเวียดนามไปแล้ว และจะเริ่มโครงการในวันที่ 1 ตุลาคม 2553 ซึ่งบันทึกความเข้าใจฯ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นภาคีภายหลังโดยต้องได้รับความเห็นชอบจากประเทศภาคีในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ว่าด้วยเรื่องการภาคยานุวัติสำหรับประเทศภาคีใหม่ตามวรรค 7 ของข้อ 8

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเข้าร่วมโครงการนำร่องโดยเร็วที่สุด หากเป็นไปได้ภายในวันที่ 1 ตุลาคม 2553 จึงมีความจำเป็นที่กระทรวงพาณิชย์จะต้องนำเสนอร่างกรอบการเจรจา และบันทึกความเข้าใจที่ไทยจะภาคยานุวัติภายหลังจากที่มีการลงนามไปแล้ว ต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยเร็วที่สุดเพื่อเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาให้ความเห็นชอบในกรอบการเจรจาที่จะใช้ในการเจรจาจัดทำระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียนต่อไป และให้ความเห็นชอบเพื่อให้ไทยมีผลผูกพันในบันทึกความเข้าใจ

5. สาระสำคัญของร่างกรอบการเจรจาและบันทึกความเข้าใจและภาคผนวก

5.1 ร่างกรอบการเจรจามีสาระสำคัญ ดังนี้

“กำหนดหลักการในเรื่องระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองโดยผู้ส่งออกที่ได้รับอนุญาต โดยมีหลักการที่สำคัญของระบบ คือ ต้องเป็นระบบที่ง่าย มีประสิทธิภาพในเชิงต้นทุน โดยมีความสมดุลกับความเชื่อถือได้ คาดการณ์ได้ในอนาคต และมีความโปร่งใส”

(รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย 1)

ซึ่งการจัดทำกรอบการเจรจาเพื่อการจัดทำระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของอาเซียนมีความเกี่ยวข้องกับข้อกฎหมาย คือ เป็นการดำเนินงานตามบทบัญญัติมาตรา 190 วรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

5.2 บันทึกความเข้าใจและภาคผนวก

สาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจและภาคผนวกกำหนดให้มีโครงการนำร่องสำหรับการดำเนินการระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองในภูมิภาคเป็นการล่วงหน้าก่อนนำระบบดังกล่าวไปใช้กับประเทศสมาชิกทุกประเทศภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียนในปี 2555 รวมทั้งกำหนดระเบียบปฏิบัติในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

(รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 และ 3 ตามลำดับ)

ซึ่งมีข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการภาคยานุวัติของไทยต่อบันทึกความเข้าใจและภาคผนวกระเบียบปฏิบัติในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า คือ การมอบสัตยาบันสารหรือหนังสือแจ้งการยอมรับถึงเลขาธิการอาเซียนถือเป็นหนังสือสัญญา เป็นการดำเนินงานตามบทบัญญัติมาตรา 190 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

6. ประเด็นเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

กระทรวงพาณิชย์เห็นว่า การเจรจาเพื่อจัดทำระบบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองเป็นการอำนวยความสะดวกทางการค้าแก่ผู้ประกอบการทั้งนำเข้าและส่งออกของไทยและอาเซียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรียนคณะรัฐมนตรีพิจารณา

6.1 ให้ความเห็นชอบกรอบการเจรจาการจัดทำระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองและการเข้าร่วมโครงการนำร่องโดยการเข้าเป็นภาคีบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลของภาคีสมาชิกอาเซียนที่เข้าร่วมโครงการนำร่องสำหรับการดำเนินการระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของภูมิภาค (Memorandum of Understanding between the Governments of the Participating Member States of the Association of South-East Asian Nations (ASEAN) on the Pilot Project for the Implementation of a Regional Self-Certification System)

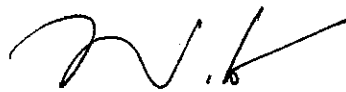
6.2 นำเสนอกรอบการเจรจาการจัดทำระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของอาเซียนเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนเริ่มการเจรจา

6.3 นำเสนอบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลของภาคีสมาชิกอาเซียนที่เข้าร่วมโครงการนำร่องสำหรับการดำเนินการระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของภูมิภาค (Memorandum of Understanding between the Governments of the Participating Member States of the Association of South-East Asian Nations (ASEAN) on the Pilot Project for the Implementation of a Regional Self-Certification System) โดยมีเอกสารภาคผนวกระเบียบปฏิบัติในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Operational Certification Procedures) แนบบันทึกความเข้าใจเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

และรัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบเพื่อไทยจะแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันสำหรับการภาคยานุวัตรเป็นภาคีสมาชิก
ของบันทึกความเข้าใจฉบับดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วนด้วย
จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรทิwa นาคาศัย)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์